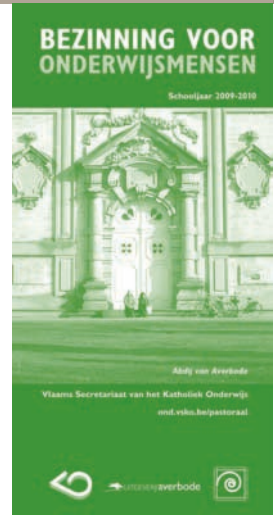

BEZINNING IN DE ACHTERUITKIJKSPIEGEL

Impressies van deelnemers

Iedere auto heeft af en toe een groot onderhoud nodig. Als je daarvoor geen aandacht hebt, begint hij vroeg of laat te sputteren en uiteindelijk is de schade onherstelbaar. Dus gaat hij beter op geregelde tijden eens voor een dag de garage binnen om zijn vitale delen te verzorgen, zodat hij gesmeerd blijft lopen. Voor de innerlijke mens gaat dat evengoed op. Wordt het onderhoudsboekje van jouw onderwijsleven regelmatig aangevuld? Viermaal ontvingen de norbertijnen van Averbode dit schooljaar een groep onderwijsmensen voor een midweekend in hun abdij. De deelnemers waren het er roerend over eens: voor wie inzet en inspiratie in evenwicht wil houden, is *Bezinning voor onderwijsmensen* een prima onderhoudsprogramma. Enkelen onder hen delen in dit artikel hun ervaringen. Volgend schooljaar staan het VSKO en de Abdij van Averbode opnieuw paraat met een bezinningsprogramma. Noteer alvast de data!

WIJ WILLEN GELUKKIG ZIJN!

Midweekend van 20-21 november 2009 met Paul van Geest

De uitnodigende aanhef van dit weekend roept een liedtekst van Bon Jovi bij me op: "Misschien zijn we allemaal verschillend, maar toch zijn we ook hetzelfde. Het Bloed van Eden stroomt door de aderen van ons allemaal."

Natuurlijk kent iedere mens het verlangen om gelukkig te zijn!

Augustinus (354-430) dacht levenslang na over de vraag hoe mensen gelukkig kunnen worden en van zijn tijdloze antwoorden probeerden wij gedurende deze conferentiedagen iets op te steken.

Vrijdagavond, na een hartelijke ontvangst in de abdij, liet Paul van Geest ons kennis maken met deze bekende Kerkvader en nam hij ons mee naar de tijdsgeest van toen.

Algerije, vierde eeuw. De briljante Augustinus groeit op in een veelal vaderloos gezin met een vrome christelijke moeder en een Romeinse heidense vader. Hij brengt zijn jeugd veel op straat door, gaat ook naar school maar verveelt zich tijdens de lessen. Op zestienjarige leeftijd gaat hij retorica studeren, wordt naderhand lid van de manicheeërs, verhuist naar Milaan met zijn concubine en zontje en verkent er al gauw de hoogste maatschappelijke toppen als lobbyist. Augustinus is ambitieus. Hij heeft de neiging om hoogmoedig te zijn. Hij is een heethoofd, een man van extremen, gekweld door zijn eigen genialiteit. Zijn bijzondere relatie met zijn moeder Monica is ons welbekend. Dat hij nog niet gedoopt is en ongehuwd samenwoont is voor haar heel moei-

lijk. Haar invloed op hem is groot. Zijn concubine wordt weggestuurd. Augustinus wordt ook meer en meer geraakt door de woorden van Ambrosius, toenmalig bisschop van Milaan.

Augustinus neemt een beslissing: hij wilt dienaar van God zijn en laat zich dopen.

Aldoor zoekend naar dé waarheid verhuist hij terug, samen met zijn groep filosofenbroeders, naar zijn geboortestad Tagaste in Afrika. Hij wordt priester gewijd en in Hippo door het volk tot bisschop verkozen.

Door zijn breuk- en crisiservaring in Milaan beseft Augustinus heel goed dat het menselijk geluk niets te maken heeft met het vergaren van reputatie, geld en goed. "Ik kan pas liefhebben en mezelf graag zien, als ik zelf eerst ben liefgehad." Augustinus denkt hierbij terug aan de onbaatzuchtige zorg van zijn moeder: een genade, groots, gratis en goddelijk.

In het vervolg van het abdiweekend verrast Paul van Geest ons in zijn geestrijke woordenvloed met enkele traktaten van Augustinus.

Volgens de Kerkvader bestaat er geen stappenplan om gelukkig te worden, want ieder mens is uniek en ieder mensenleven bevat tragiek. De mens is van in het begin belast met de dubbele wil: "Ik weet dat het niet mag, ik wil dit niet en toch doe ik het." Geluk en evenwicht vind je evenwel als je jezelf kan ervaren als deel van een geheel. In de wereld is er voor alles een bepaalde

orde. Als je die kent, kan je er je plek in zoeken, zegt Augustinus. En dan ben je gelukkig. Voel je bijvoorbeeld één met de natuur, met je familiegeschiedenis, met een gemeenschap ... want door individualisme en isolement blijven we onvruchtbaar in ons menszijn.

Augustinus ontdekt ook het belang van de nederigheid: als je enkel je eigen wil volgt word je niet gelukkig, want je zal hierdoor steeds minder ontvankelijk zijn voor de wil van God.

Een ander traktaat gaat over het houden van de juiste maat: vermijd extremen want in het onmatig gebruik van carrière, wel lust, bezit vinden we het geluk niet. Augustinus trekt deze levenshouding door naar het noodzakelijk evenwicht in de dagindeling: geestelijke en lichamelijke arbeid, bidden en werken, waken en slapen, studeren en ontspannen ... Als je dan in een dergelijke geordende eendracht leeft, ben je ook meer bestand tegen verleidingen van de dubbele wil maar komt wel het Godsverlangen gemakkelijker in je vrij.

Augustinus verzamelde in Hippo een groep lekenmonniken rondom zich. De aangesloten kwamen uit veel diverse sociale milieus. Augustinus zag dat deze verscheidenheid gemakkelijk ergernis opwekte en schreef zodoende zijn gemeenschapsregel uit in een viertal bladzijden.

Zo lezen we bijvoorbeeld: "Wees één van hart en ziel". Om deze eenheid te kunnen waar maken liet Augustinus de bezittingen van zijn gemeenschapsgenoten verdelen, ieder naar eigen vermogen en kunnen. "Kom op gezette tijden samen voor het

gebed op een plek die er voor bestemd is" want de woorden die je bidt gaan uiteindelijk leven in je hart. Dit samen bidden vormt de ruggengraat van je dag en maakt ook "de eenheid van hart en ziel" meer mogelijk. "Vasten mag geen doel op zich zijn, maar het is een manier om maat te houden" om zo ten dienste te kunnen staan voor het scheppen van een gemeenschapsband. Met

kadaver-discipline zal je volgens Augustinus ook geen "eenheid van hart en ziel" bereiken. Augustinus spreekt ook over de "broederlijk vermaning". Wat te doen als een broeder bijvoorbeeld verliefd wordt? "Bespreek het met je intimi uit je gemeenschap, bouw een klankgroep op, blijf transparant, durf spreken en durf luisteren." Vervolgens waarschuwt hij zijn broeders ook

om elkaar ongezoeten de waarheid te zeggen: "Ken al voor je woorden van beschuldiging uitspreekt, je woorden van genezing." Hij maant hen aan beschuldigingen tegelijk in te bedden in bevestigingen.

Tenslotte pleit Augustinus ook voor een wederzijdse empathie tussen oversten en broeders, tussen leidinggevenden en uitvoerders: "Want wie liefheeft, wordt alsmoer mooier!"

Meer dan 1500 jaren later houden de woorden en gedachten van Augustinus ons een spiegel voor.

Onze samenleving, die overloopt van de verleidingen, hoe gaan we er mee om? Hoe kunnen we onze jongeren hierin "maat leren houden"? Zal het hen ontvankelijker maken voor God?

En de school als een gemeenschap van leerlingen, leerkrachten en leidinggevenden: hoe kunnen we elkaar "broederlijk vermanen" zodanig dat we ons "één voelen van hart en ziel"?

Want wie liefheeft, wordt mooi. Een mooie school met mooie mensen! Een betere reclame bestaat er niet!

Joke Verheyden

WIE HEEFT GELIJK: JEZUS, MOHAMMED, BOEDDHA OF IK?

Midweekend van 29-30 januari 2010 met Rik Hoet

Omgeven en ondergedompeld in de inspirerende rust en christelijke geborgenheid van de abdij van Averbode, was de verwachting dat de overpeinzingen in de richting van antwoord één zouden neigen. De vraag beantwoorden leek echter uiteindelijk niet het opzet van dit bezinningsweekend. Ook een vergelijking maken tussen de benadering van de verschillende wereldgodsdiensten was niet echt aan de orde. Wat dan wel? Als uitgangspunt nam priester-professor Rik Hoet de idee dat er slechts één waarheid kan zijn; een idee die beantwoord aan de regels van de logica. Misschien kunnen verschillende benaderingen wel naar dezelfde waarheid leiden, maar uiteindelijk kan slechts één denkpatroon het juiste zijn.

Een mens kan verschillende goden aanbidden: zijn werk, familie,..., maar wat als al die goden wegvallen? Wel, dan blijft er nog altijd iets over: God, die transcendent is, niet tot de geschapen wereld behoort. En wat of wie is die God dan wel? Wat maakt Hem verschillend van de andere goden? God is liefde en geluk. Niet gericht op jouw geluk maar op het geluk van iedereen. We zouden ons beter niet afvragen hoe, wie

of wat God is, want Hij is toch niet met het menselijk verstand te vatten. We moeten ons eerder de vraag stellen: wat maakt mij gelukkig en tezeldertijd al de anderen. Ik kan maar gelukkig zijn, als iedereen gelukkig is. En absoluut geluk komt niet van materiële, aardse dingen, maar komt van God.

De interreligieuze dialoog mag er niet in bestaan om de ander te bekeren of te overtuigen van ons gelijk, maar om onszelf te bekeren en te achterhalen of de ander ons meer inzichten kan geven in ons eigen geloof, in wat ons echt gelukkig zal maken. De dialoog moet ook als doel hebben meer inzicht te krijgen in hoe je God meer en beter kan dienen.

Onze zending als christenen is te getuigen dat God ons graag ziet, liefde te geven als overtuiging van ons geloof en daarbij echt willen dat iedereen gelukkig leeft. We moeten de ambitie hebben om anderen gelukkig te maken. Liefde is willen dat iedereen zijn weg vindt, iedereen zijn geluk vindt, liefst in relatie met mij.

Het christendom is geen godsdienst van het boek, De Bijbel, en verschilt daarin mis-

schien van andere godsdiensten. Het christendom is een godsdienst van de levende mens, van Jezus, de boodschapper van God. Christenen zoeken te leven naar de geest van de Bijbel, niet naar de letter. De kern van onze godsdienst is liefde. Eigenlijk is dat de kern van alle godsdiensten. Christelijke liefde betekent: er willen zijn voor de ander. God zegt: "Ik heb je lief, Ik wil er zijn voor jou". Dit betekent ook dat we moeten omzien naar wie niemand omziet. Naar wie geen liefde van God ervaren moet onze liefde in de allereerste plaats gaan.

Eén à twee keer per jaar een weekendje bezinnen in de abdij van Averbode is voor mij, na al die jaren, een lichte verslaving geworden. Telkens opnieuw biedt het onderwerp voeding voor de geest én het verstand. En al even belangrijk is de deugddoende deelname aan het abdijleven, van de lauden om 7u30 tot de avondsluiting. Hartelijk zijn de contacten met andere deelnemers, alsook met de paters zelf, die hoe langer hoe meer "broeders" geworden zijn voor mij. Op het einde van het weekend kijk ik reeds uit naar het volgende.

Bart Luyts

ALS ENGELEN OP HET STRAND. DE KRACHT VAN LITURGIE ERVAREN

Midweekend van 26-27 februari 2010 met Bart Paepen

Telkens opnieuw zijn mensen dankbaar voor het initiatief van de koepel om enkele keren per jaar van vrijdagavond tot zaterdagavond innerlijke rust te brengen en uit te nodigen om in groep bezinnend stil te staan bij het doen en laten in het katholiek onderwijs en in ons persoonlijk geloofsleven. De norbertijnenabdij van Averbode is zo gastvrij dat men er zich vlug 'thuis' voelt. Het weekend van 26 en 27 februari was uitzonderlijk goed. Bart Paepen prikkelde onze aandacht op de gezamenlijke gerichtheid in de liturgie. Hij vertrok van de film *City of angels*: in de film komen engelen elke ochtend en elke avond samen op het strand om de eerste en de laatste zonnestrallen op hun gelaat gewaar te worden. Het is alsof ze zich willen laten opwarmen om dan 'geladen' aan het werk te gaan. Enthousiast vertelde Bart over zijn drijfveer: zoveel mogelijk mensen in contact brengen met liturgie. Heel graag wil hij de vreugde om samen liturgie te vieren doorgeven.

Samen geroepen

Het is merkwaardig dat een groep mensen afspreekt om op een bepaalde plek samen te komen en gericht op eenzelfde bron van licht en warmte bijna achteloos een eenheid vormt. Voor christenen is die bron van licht Jezus van Nazaret. Het getijdengebed van de monniken en het vieren van de eucharistie zijn zulke momenten van hartelijke, broederlijke ontmoeting. Samen gericht op hetzelfde licht, ook met mensen die je niet nauw aan het hart liggen. Als Christus mag schijnen op de groep, dan spreken we van liturgie. Als we die goedheid en die warmte ervaren, willen we dat ook anderen in staat zijn dit aan te voelen. Maar sommigen voelen niks en het zegt hen ook niks. Liturgie is kwetsbaar ... Sleutelen aan liturgie door aanpassen van taal, muziek of vormgeving is vaak een antwoord dat niet blijkt te werken. Wezenlijk als je liturgie gaat vieren is wel de ervaring dat je een drempel overschrijdt. "Doe je sandalen uit ... de grond waarop je staat is heilig." "Je betreedt heilige grond ... stem je gedrag daarop af.". We nemen wijwater bij het binnentreden in de kerk. Hier zijn we kind van God en broer en zus van elkaar.

Wat gebeurt er op het strand?

De Bijbelse taal, die in de liturgie gesproken wordt, is moeilijk maar blijft de bron. Het

gaat er niet om wat *wij* gaan zeggen. Het gaat er niet om te zoeken naar teksten die het beste aansluiten bij een bepaalde gebeurtenis. Het gaat er wel om wat *God* te zeggen heeft. In de liturgie spreekt God ons aan! En wij antwoorden. Gods taal, die in de liturgie gesproken wordt, is Bijbelse taal. Het is goed die taal te oefenen en de rijkdom ervan te ontdekken. Bart Paepen gaf in zijn conferentie een rijkelijk taalbad. Doorheen het weekend volgden we het gebed van de norbertijnen, 's ochtends en 's avonds met op de middag de viering van de eucharistie. De conferentie werd in die gebedsmomenten in de abdijkerk bewaard. Proefondervindelijk stelden wij vast dat theorie en praktijk naadloos op elkaar aansluiten.

Gezonden

In de derde sessie ging de spreker in op het "geroepen zijn om engel te worden". In de Bijbelse traditie zijn engelen zelden hemelse figuren met vleugels. Het gaat eerder om personen die zich heel kort aandienen en vlug weer weg zijn. Vaak zijn ze niet direct herkenbaar voor andere personages in de tekst. Meer dan op hun verschijning focussen Bijbelverhalen op de opdracht van de engelen: boodschapper van God zijn. Vaak is die boodschap gericht aan iemand die om een of andere reden in het leven vastgelopen is.

Het ondersteunend aanwezig zijn van de engelen in de film slaat op onze gemeenschappelijke opdracht, op onze roeping als je wil, om ondersteunend aanwezig te zijn bij mensen. Een onderwijzersmens zou men spiritueel kunnen omschrijven als iemand met de opdracht op school om als een engel leerlingen, collega's en ouders nabij te zijn.

God weet dat jongeren in onze maatschappij kunnen vastlopen: kleine en grote problemen, existentiële vragen, confrontatie met lijden en onmacht, de angst er niet bij te horen, het wanhopige zoeken naar de eigen identiteit. Dat alles kan zich afspelen in het leven van onze leerlingen. Wat een genade als iemand je op dat moment bij je naam noemt, naar je verhaal luistert, ja, toekomst belooft. Wat een zaligheid als iemand je de kracht geeft om op te staan en verder te gaan. Het is een engel Gods die je leven even aanraakt.

Patrick Guiette

JEZUS ONTMOETEN DOOR DE OGEN VAN NICODEMUS, DE SAMARITAANSE EN THOMAS

Midweekend van 19-20 maart 2010 met Carine Devogelaere

Voor de vierde keer op rij dit schooljaar naar de abdij van Averbode voor de bezinning voor onderwijzers. Aanvankelijk had ik ingeschreven voor twee sessies maar zo begeistert door wat daar gebeurde, besloot ik om verder te gaan. Het is zoals iemand zegde: "Naar Averbode komen is een stukje thuiskomen".

Jezus ontmoeten door de ogen van Nikodemus, de Samaritaanse en Thomas: drie ontmoetingsverhalen uit het Johannesevangelie. Carine Devogelaere nam ons mee in de ontmoeting van drie personages met Jezus. Wij werden uitgenodigd om in deze verhalen te gaan staan, te ontdekken hoe wij op deze personages gelijken en zo een brug te slaan naar ons eigen leven. Een boeiend gebeuren!

In de rust en de stilte van de abdij mogen luisteren naar conferenties met een sterke inhoud, in stilte tot rust komen en de aangeboden inhoud laten inwerken, gedachten en inzichten kunnen en mogen delen met anderen, deelnemen aan gebedsdiensten in de abdij ... dit en nog zoveel onuitspreklijks is een midweekend voor onderwijzers in de abdij van Averbode. Het doet heel veel deugd! Echt waar!

Van binnenuit geschreven,

Lutgart Vermeiren

Bezinning voor onderwijzers in 2010-2011

- 19 en 20 november 2010
Annemie Dillen
- 21 en 22 januari 2011
Marinus van den Berg
- 18 en 19 februari 2011
Paul Van den Berghe
- 25 en 26 maart 2011
Jos Bielen

Meer info op ond.vsko.be/pastoraal in de rubriek 'Bezinning voor onderwijzers' en op www.nascholing.be. Programmaprochure beschikbaar tegen het begin van het schooljaar.